

Felagið Dagrokt:

Arbeiði okkara mett sum ítriv

Í Tórshavnar Kommununi er ikki nóg ógv ansingarpláss til smábørnini á stovnum, og tí hevur dagroktarskipanin verið nýtt í mong ár, til tess at skaffa børnum innivist hjá privátfólki, meðan foreldrinu eru til arbeiðis.

Í Havn eru 43 dagroktarmammur, sum átaka sær at ansa einum ella fleiri børnum um dagarnar, tilsamans umleið 150 børn.

Í farnu viku tóku dagroktarmammurnar seg saman um at stovna eitt felag, sum hevur fingið navnið Felagið Dagrokt. Vit hava tósað við Marjun Midjord, formann í Felagnum Dagrokt, og biðið hana siga okkum frá hvat endamálið við nýstovnaða felagnum er?

— Endamálið við felagnum er sjálvsagt at arbeiða fyri betri umstøðum hjá dagroktarmammum, sigur Marjun.

— Vit vilja ikki góðtaka lónarviðurskiptini, so sum tey nú eru háttaði. Tað er soleiðis, at vit verða settar at hava børn í dagrokt istaðin fyri at fara í útvinnu. Fyri hetta fáa vit lón frá kommununi, sum er at sammata við samsýning, — tað vil siga, at vit ikki fáa lóntakarafrádrátt.

Tey sum skipa fyri dagroktini vilja vera við, at arbeiði okkara er eitt slag av ítrivi, sum verður gjørt fyri at sleppa at ansa egnum børnum heima, istaðin fyri at fara í útvinnu, men hetta vilja vit ikki góðtaka.

— Vit meta okkara arbeiði eins gagnligt og týðningarmikið sum alt annað arbeiði, og vilja tí hava somu umstøður at virka undir, sum onnur fólk í lónandi vinnu.

Hvussu verða tit lóntar?

— Vit fáa 1770,— kr. fyri hvørt barn, — hetta er upphæddin fyri ansingarpláss heilan dag, t.v.s. í

otta tímar, og av hesum kunnu vit draga 1/3 frá til útreiðslur á skattakortinum. Útreiðslurnar eru: matur, klæðnavask, reingjerd o.a., sum nógvar arbeiði og útreiðslur stendst av, tá tú hevur umleið 4—5 børn í dagrokt.

Nevndin í Felagnum Dagrokt hevur gjørt eina uppgerð yvir útreiðslur og inntøkur og er her komið til, at t.d. ein dagroktarmamma fær kr. 25,70 um tíman, fyri at ansa fyra børnum, sigur Marjun Midjord. Marjun Midjord hevur búð í Danmark í nógur ár, og har var hon eisini dagroktarmamma, men heldur ikki, at umstøðurnar hjá kvinnum í sama arbeiði í Føroyum líkast umstøðum í Danmark.

Í fyrireiðingarárbeiðnum í nevndini kom fram, at nógvar kvinnur ikki rættiliga vistu, hvat tær kundu krevja frá Dagroktarstovninum, sum tær annars høvdu rætt til.

T.d. eiga dagroktarmammur rætt til at fáa útvega leikur til børnini, tí ein partur av arbeiðnum er sjálvsagt at spæla við børnini, og at menna tey á sama hátt sum í barnagarðinum.

Í samband við lónarviðurskiptini hjá dagroktarmammum hevur felagið sent bræv til Líkningaráðið um loyvi at draga 40% av lónini á skattarókningsini, istaðin sum nú 33%, eins og felagið vil hava, at lórnir gerast lónmóttakarar.

Ætlanin er eisini at gera uppskot til lónarsáttmála við Tórshavnar Kommununi, so viðurskiptini í hesi vinnu gerast betri.

Sum nú er, hevur Dagroktarstovnurin gjørt

reglugerð fyri dagroktarmammurnar, men nógvar hava ikki sæð hesa.

— Vit hava tibetur havt nógvar gagn av at hitta hvørja aðra, sigur Marjun, tí neyvan er nakað arbeiði so strævið og innibýrgd sum okkara. Vit eru at kalla bundnar av arbeiði frá tíðliga á morgni til seint seinnapartarnar, og nógvar av okkum hava ongan at tosa við um teir spurningar sum vanliga eru, har børn verða ansaði í dagrokt.

— Hvi valdi tú hetta arbeiðið?

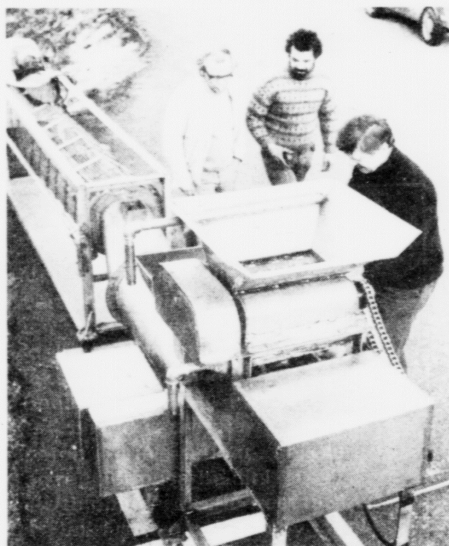
— Mær dámar so avgjort best at hava við børn at gera, og hetta er eisini tað einasta eg havi lært. Í Danmark er tað ein treyt, at dagroktarmammur fáa upplæring og fara á skeið, tá tey skulu hava børn í pleigu. Tí var tað mest natúrligt fyri meg, tá eg kom heim aftur, at byrja sum dagroktarmamma, og hetta dámar mær serstakliga væl, hóast alt.

Bert hevði verið gagnligt hjá okkum dagroktarmammum, um vit kundu fingið skipaðar umstøður í arbeiðnum, eins og tað hevur týðning fyri tí einstøku, at sleppa á skeið.

Hóast skeið verða hildin fyri starvsfólki, sum hevur arbeiði at ansa børnum, so fáa vit ikki innivist har.

At enda sigur Marjun Midjord, at tað liggur nógva á láni, at fáa umstøðurnar gjørdar betri hjá dagroktarmammum, men at hetta alsamt er ein byrjan, at dagroktarmammurnar nú koma saman og tosa um tey neyðugu tiltøkini, sum farast skulu undir í framtíðini.

Dag.

Orð og myndir:
Jan Müller

Í Sandagerði. Teir eru við at rigga gággu maskinuna til. Frá vinstri: Tórmodur Dahl, Andras Niclasen og Knút Nolsøe

Aralangt arbeiði gevur úrslit:

Royndu japanska gággu maskinu í Sandagerði við føroyskum gággu

— við framúr góðum úrsliti

Fyrsta japanska gággu maskinan í Europa er komin til Føroya. Maskinan stendur nú uttanfyri verkstaðin hjá A. Nfinni Debes í Sandagerði. Teir royndu longu maskinuna hosdagin við framúr góðum úrsliti. Tær fyrstu føroysku gággu maskinur fóru gjøgnum maskinuna og út kom tann reinasti gággu maskinur. Japansarar eta gággu maskinur raan.

Tíðindablaðið Sosialurin var tilstæðar, tá maskinan varð sett saman í Sandagerði. Vit tósaðu við Knút Nolsøe, sum er nevndarlimur í Atlantic Shellfish, ið hevur tikið stig til at fáa maskinuna til Føroya.

Knút greiðir frá, at nú sæst so nakað eftir av tí arbeiði, sum byrjaði fyri skjótt fimm árum síðani. Tað byrjaði við royndarveiðu eftir gággu við litlum báti. Síðani hava hesar royndir hildið afmátt við Plankton, sum í fjórskjálki nakað av gággu, umframt at eitt stórt tal av gággu maskinur varð riggað til.

Plankton

Knút dylur ikki yvir, at tað m.a. er bátinum Plankton fyri at takka, at arbeiði at fáa gongd á eina gággu maskinu í Føroyum, nú er komið so mikið á vegis.

Nú gággu maskinan er komin eru menn farnir at gera fyrirreiðing til veruliga gággu veiðu. Maskinan skal nú justerast og ymiskt skal gerast við hana, áðrenn hon fer til Norðagøtu, har hon

skal standa. Ætlanin er, at bátarnir, sum fiska gággu, skulu avreiða hana í Gøtu, har so sjálv veiðgerðin av gággu fer fram.

Knút Nolsøe sigur, at nú Plankton er leigaður av Fiskirannsóknarstovni til aðrar royndir, fer hann tiskil ikki í gággu veiðu. Ætlanin er so at aðrir bátar skulu brúka tær mongu gággu maskinur, sum teir annars hava riggað til umboð á Plankton.

Tað er gjørt ein avtala við Japan um at selja føroyska gággu. Nú skal so ein nøgd sendast avstað sum ein roynd.

Við gággu maskinu á baki

Vit spurdu nú Knút, hvussu tað ber til, at menn hava fingið so gott samarbeiði við japansarar, nú hetta landið liggur so fjarnt frá Føroyum. Til tað sigur hann:

— Vit vóru fleiri, sum í fjór vóru í Japan at hyggja at ymsum vinnum har. Eg fór til Japans við gággu maskinuna á bakinum. Hari vóru ymsir heimagjærdir rættir, eitt nú spik, grind, høguslokkur, svartkjafftafrikadellur, gággu maskinur osfr. Tað visti seg beinanvegin, at japansarar vóru mest áhugaðir at keypa gággu frá okkum. Og soleiðis byrjaði hetta samarbeiði.

Knút Nolsøe sigur viðari, at síðani hava fólk frá stóru japansku fyrirkuni Nishui verið í Føroyum og nú sæst so fyrsta veruliga úrslitið av hesum samarbeiði. Gággu maskinuna hava japansarar

leigað føroyingum í eina tíð fyri litlan penga. Eru føroyingar so hugaðir at keypa maskinuna, kunnu teir tað.

Japansarar álitandi og dugnaligir

Knút sigur viðari, at tað hevur gjørt hann heilt bílsnan at siggja, hvussu væl og skjótt japansarar arbeiða. Tað er bert stutt tíð frá tíð, síðani maskinan varð umboðin til hon nú stendur í Sandagerði. Ætlanin var at fáa eina brúka maskinu, men her hava japansarar so í skundi gjørt eina heilt nýggja maskinu, fyri at føroyingar kundu fáa hana til gággu veiðuna, sum byrjar nú.

Føroyska gággu maskinur fryst og pakkað og síðani send til Japans í konteinara. Har verður gággu maskinur etin ráur.

Knút Nolsøe sigur at enda, at nú er bert at vóna, at landsins myndugleikar vilja stuðla projektinum fíggarliga, soleiðis at tað kann halda fram. Fer henda fyrsta royndin at viðgera gággu við maskinu at eydnast og visir tað seg, at føroyski havøki kann bjóða okkum nógva gággu, so er einki at ivast í, at gágguveingin gerst ein lónandi vinna hjá nógvum fólki.

Umframt at brúka maskinuna til at góðska gággu við til matna, kann hon eisini brúkast til agnframløslu. Nú er so at fara í gongd av alvara.

FALK-dráttur

Upphálán og sleip + streymgeving.

Tlf. 12403
& 14545